VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

JUHA SARKIO, OSASTOPÄÄLLIKKÖ, YLIJOHTAJA

7.5.2024

VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

Taulukko 10. Valtion tuottavuusohjelman säästöt pääluokittain, milj. euroa*

Pääluokka	2025	2026	2027	2028
Eduskunta	2,0	2,0	2,0	2,0
Tasavallan presidentin kanslia	0,5	0,7	0,9	0,9
Valtioneuvoston kanslia	7,9	9,9	16,9	16,9
Ulkoministeriö	9,1	9,1	9,1	9,1
Oikeusministeriö	17,9	15,4	25,7	25,7
Sisäministeriö	27,3	24,1	27,6	27,6
Puolustusministeriö	20,8	20,6	20,6	20,6
Valtiovarainministeriö	77,7	69,8	93,0	93,0
Opetus- ja kulttuuriministeriö	29,8	26,1	32,4	32,4
Maa- ja metsätalousministeriö	15,0	17,7	26,5	26,5
Liikene- ja viestintäministeriö	20,4	20,5	27,4	27,4
Työ- ja elinkeinoministeriö	24,7	26,9	40,5	40,5
Sosiaali- ja terveysministeriö	29,3	32,7	56,6	56,6
Ympäristöministeriö	4,9	5,5	9,4	9,4
Yhteensä[1]	**292,0**	**285,4**	**393,0**	**393,0**

1) Kokonaislukuihin sisältyy noin 4,5 milj. euroa hallinnonaloille kohdentamatonta säästöä.
* Taulukon luvut korjattu 25.4.2024 julkaisun jälkeen siten, että luvut vastaavat hallituksen määrärahapäätöksiä.

Lisätietoja säästöjen muodostumisesta löytyy tämän esityksen liitteestä 1.

Huom! Uusia sopeutustoimia ei kohdenneta siten, että ne vähentäisivät poliisien, rajavartijoiden, sotilaiden tai oikeudenhoidon ydintehtävien, kuten syyttäjien, tuomareiden ja vanginvartijoiden henkilöstömäärää.

VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

- Tällä hetkellä VM:lle on ilmoitettu **viidessä virastossa käynnissä olevista yt-neuvotteluista** (Ruokavirasto, Ruokavirasto / HKScan Finland Oy:n Paimion teurastamo, Ulkoministeriö / maahantulolupa-asioiden Kouvolan palvelukeskus, THL, Ara).
- Vuonna 2023 **henkilöstömenojen osuus virastoissa oli keskimäärin 56 %** kaikista menoista. Virastojen väliset vaihtelut olivat kuitenkin merkittäviä (suurimmillaan henkilöstömenojen osuus on 86 % ja pienimmillään 23 %, lisätietoja esityksen liitteestä 2).
- Virastojen siirtyvät erät vaihtelevat huomattavasti. Esimerkiksi **VM:n hallinnonalalla 2023 siirtyvät erät olivat 11 - 49 %** vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. VM:n hallinnonalalla luku oli yhteensä 18 % (muutamalla pienellä iso prosentti).

VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

- Virastot toimivat hyvin eri periaatteilla. Nettobudjetoidut virastot saavat osan tuloistaan budjetista, osan ulkoa, mutta lähes kaikilla on myös momentti talousarviossa.
  - Suurin osa virastoista ovat nettobudjetoituja (eli monilla on myös jotain tuloja). Osalla nämä tulot ovat hyvin pieniä kokonaisuuteen verrattuna, esimerkkinä Vero (kts. kuva)
  - Palveluntuottajilla, esim. Valtori ja Palkeet, nettomenot hyvin pienet (kts. kuva).

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	432 432	400 779	428 743
Bruttotulot	5 310	3 700	3 700
Nettomenot	427 122	397 079	425 043
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	136 270		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	119 829		

Veron toiminnan tulot ja menot

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	61 165	60 811	69 794
Bruttotulot	59 502	58 811	63 347
Nettomenot	1 663	2 000	6 447
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 000		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 000		

Palkeiden toiminnan tulot ja menot

VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

- Muita keskitettyjä keinoja toteuttaa säästöjä (VKO:n näkökulmasta)
  - Tilojen tiivistäminen (sovittuja säästöjä tälle hallituskaudelle 37 milj. euroa).
  - Kehityshankkeiden lykkääminen tai aloitettujen kehityshankkeiden keskeyttäminen
  - Lomarahojen järjestely sopimuksin.
  - Henkilöstömäärän sopeuttaminen (Huom! Muutosneuvotteluita ei voi käynnistää ennen eduskunnan vuoden 2025 talousarviopäätöstä, irtisanomisaikojen vuoksi säästöt mahdollisia vasta kesästä 2025 eteenpäin.).
  - Toimintojen keskittäminen palvelukeskuksiin.

LIITE 1
Hallinnonalakohtaiset säästöt

1) Hallitusohjelmassa sovittujen säästöjen aikaistus:

Aikaistus 2025	Aikaistus
Eduskunta	0,3
Tasavallan presidentti	0,1
Valtioneuvoston kanslia	1,2
Ulkoministeriö	0
Oikeusministeriö	2,8
Sisäministeriö	4,3
Puolustusministeriö	0,3
Valtiovarainministeriö	13
Opetus- ja kulttuuriministeriö	6,4
Maa- ja metsätalousministeriö	3,5
Liikenne- ja viestintäministeriö	4,6
Työ- ja elinkeinoministeriö	3,4
Sosiaali- ja terveysministeriö	9,1
Ympäristöministeriö	1
Yhteensä	50

Pysyvä lisäsäästö	2025	2026	2027	2028
Eduskunta	4,4	4,4	4,4	4,4
Tasavallan presidentin kanslia	0,4	0,4	0,4	0,4
Valtioneuvoston kanslia	6,7	6,7	6,7	6,7
Ulkoministeriö	9,1	9,1	9,1	9,1
Oikeusministeriö	7,9	7,9	7,9	7,9
Sisäministeriö	12,5	12,5	12,5	12,5
Puolustusministeriö	19,7	19,7	19,7	19,7
Valtiovarainministeriö	35	35	35	35
Opetus- ja kulttuuriministeriö	8,8	8,8	8,8	8,8
Maa- ja metsätalousministeriö	8,4	8,4	8,4	8,4
Liikenne- ja viestintäministeriö	8,1	8,1	8,1	8,1
Työ- ja elinkeinoministeriö	17,8	17,8	17,8	17,8
Sosiaali- ja terveysministeriö	8,4	8,4	8,4	8,4
Ympäristöministeriö	2,7	2,7	2,7	2,7
Yhteensä	149,9	149,9	149,9	149,9

LIITE 1

Hallinto – arviot vaikutuksista, miljoonaa euroa

* pav = pitkän aikavälin vaikutus Huom! Julkista taloutta vahvistavat toimet on esitetty taulukossa positiivisina ja menolisäykset negatiivisina lukuina.

				Julkinen talous yhteensä						Valtio					
Kohde	Momentti	Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään	Ajoitus	2024	2025	2026	2027	2028	pav*	2024	2025	2026	2027	2028	
Poliittiset avustajat	23.01.02	Avustajamäärä mitoitetaan edeltävää vaalikautta alemmalle tasolle.	2024	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	
Valtionhallinnon sekä muiden julkisen sektorin toimijoiden toiminnan tehostaminen	Useita, jako alla	Hallinnonalojen tuottavuusohjelmien valmistelu ja toimeenpano. Tuottavuusohjelmat sisältäisivät rakenteellisia toimia, tulojen lisäämistä, digitalisaation hyödyntämistä, toimitilojen käytön tehostamista sekä tehtävien uudelleenjärjestelyjä. Kokonaisuuteen sisältyy valtion virastojen toimintamenojen lisäksi mm. Kansaneläkelaitos, Metsähallitus, vaalimenot sekä muita toimintamenotyyppisiä momentteja, kuten koulutuskorvaukset.	2025	**0**	**90**	**134**	**243**	**243**	**243**	**0**	**90**	**134**	**243**	**243**	
	21.	Pääluokka: Eduskunta		0	0,2	0,7	2	2	2	0	0,2	0,7	2	2	
	22.	Pääluokka: Tasavallan presidentti		0	0	0,3	0,5	0,5	0,5	0	0	0,3	0,5	0,5	
	23.	Pääluokka: Valtioneuvoston kanslia		0	0	3	10	10	10	0	0	3	10	10	
	25.	Pääluokka: Oikeusministeriö		0	7	8	18	18	18	0	7	8	18	18	
	26.	Pääluokka: Sisäministeriö		0	10	12	15	15	15	0	10	12	15	15	
	27.	Pääluokka: Puolustusministeriö		0	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0	0,8	0,9	0,9	0,9	
	28.	Pääluokka: Valtiovarainministeriö		0	30	35	58	58	58	0	30	35	58	58	
	29.	Pääluokka: Opetus- ja kulttuuriministeriö		0	15	17	24	24	24	0	15	17	24	24	
	30.	Pääluokka: Maa- ja metsätalousministeriö		0	3	9	18	18	18	0	3	9	18	18	
	31.	Pääluokka: Liikenne- ja viestintäministeriö		0	8	12	19	19	19	0	8	12	19	19	
	32.	Pääluokka: Työ- ja elinkeinoministeriö		0	4	9	23	23	23	0	4	9	23	23	
	33.	Pääluokka: Sosiaali- ja terveysministeriö		0	12	24	48	48	48	0	12	24	48	48	
	35.	Pääluokka: Ympäristöministeriö		0	1	3	7	7	7	0	1	3	7	7	
Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminta	23.01.22	Valtioneuvoston keskitetyn selvitys- ja tutkimustoiminnan (VNTEAS) lakkauttaminen.	2024	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	
Puoluetuki	23.20.50	Alennetaan puoluetuen tasoa pysyvästi.	2024	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
Hallinnoalojen ja valtionhallinnon keskitetty tuottavuus-määräraha	25.01.21 28.01.21 28.70.20	Valtionhallinnon keskitetyn tuottavuusrahan ja oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusrahan tason pysyvä alentaminen. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmomentin lakkauttaminen.	2024	2	5	11	24	24	24	2	5	11	24	24	
Yhteensä				**10**	**103**	**154**	**276**	**276**	**276**	**10**	**103**	**154**	**276**	**276**	

LIITE 2

Henkilöstömenojen osuus toimintamenoista kirjanpitoyksiköittäin, lähde: Valtiokonttori, v. 2023

Riviotsikot	41 Henkilöstökulut
21 Eduskunta	**70 %**
110 Eduskunta	67 %
111 Valtiontalouden tarkastusvirasto	82 %
112 Ulkopoliittinen instituutti	70 %
22 Tasavallan presidentti	**57 %**
120 Tasavallan presidentin kanslia	57 %
23 Valtioneuvoston kanslia	**35 %**
125 Valtioneuvoston kanslia	35 %
24 Ulkoministeriön hallinnonala	**49 %**
130 Ulkoministeriö	49 %
25 Oikeusministeriön hallinnonala	**69 %**
150 Oikeusministeriö	84 %
151 Rikosseuraamuslaitos	59 %
152 Syyttäjälaitos	86 %
153 Ulosottolaitos	82 %
154 Oikeusrekisterikeskus	15 %
155 Tuomioistuinlaitos	79 %
26 Sisäministeriön hallinnonala	**67 %**
200 Sisäministeriö	70 %
201 Rajavartiolaitos	62 %
217 Suojelupoliisi	66 %
220 Pelastusopisto	45 %
224 Poliisihallitus	70 %
232 Maahanmuuttovirasto	65 %
248 Hätäkeskuslaitos	57 %
27 Puolustusministeriön hallinnonala	**43 %**
250 Puolustusministeriö	67 %
251 Puolustusvoimat	43 %
28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	**51 %**
213 Ahvenanmaan valtionvirasto	74 %
300 Valtiovarainministeriö	68 %
301 Valtiokonttori	52 %
302 Tulli	63 %
305 Verohallinto	63 %
306 Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	67 %
308 Digi- ja väestötietovirasto	41 %
309 Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	52 %
315 Rahoitusvakausvirasto	34 %
320 Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori	23 %
321 Tilastokeskus	70 %
360 Etelä-Suomen aluehallintovirasto	79 %
29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	**57 %**
600 Opetus- ja kulttuuriministeriö	71 %
603 Kansallisarkisto	48 %
605 Suomen Akatemia	73 %
606 Museovirasto	51 %
607 Suomenlinnan hoitokunta	46 %
660 Opetushallitus	55 %

LIITE 2

Henkilöstömenojen osuus toimintamenoista kirjanpitoyksiköittäin
Lähde: Valtiokonttori, v. 2023

30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	**64 %**
402 Maanmittauslaitos	68 %
410 Luonnonvarakeskus	64 %
430 Ruokavirasto	58 %
440 Maa- ja metsätalousministeriö	75 %
31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	**50 %**
450 Liikenne- ja viestintäministeriö	74 %
456 Väylävirasto	72 %
480 Liikenne- ja viestintävirasto	38 %
494 Ilmatieteen laitos	62 %
32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	**65 %**
380 ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus	76 %
504 Geologian tutkimuskeskus	60 %
507 Patentti- ja rekisterihallitus	56 %
509 Innovaatiorahoituskeskus Business Finland	15 %
513 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	61 %
518 Energiavirasto	72 %
519 Kilpailu- ja kuluttajavirasto	80 %
540 Työ- ja elinkeinoministeriö	61 %
33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	**69 %**
550 Sosiaali- ja terveysministeriö	74 %
555 Säteilyturvakeskus	64 %
558 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	72 %
561 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	69 %
562 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	64 %
563 Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta	82 %
35 Ympäristöministeriön hallinnonala	**62 %**
700 Ympäristöministeriö	53 %
701 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	70 %
702 Suomen ympäristökeskus	66 %